

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission
in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

POSLOVNIK

SKUPŠTINE KOSOVA

Priština , 20 maj 2005
izmenjen i dopunjen dana 1 juna 2006

Skupština Kosova,

U skladu sa Poglavljem 9.1.26 (i) Ustavnog okvira i Pravila 4.4. Poslovnika Skupštine,

U cilju utvrđivanja pravila o organizaciji i funkcionisanju Skupštine uključujući Predsedništvo, komisije, parlamentarne grupe, administraciju i ostala proceduralna pitanja u Skupštini,

Usvaja:

POSLOVNIK SKUPŠTINE KOSOVA

POGLAVLJE I OSNOVNE ODREDBE

Pravilo 1: Osnovne odredbe

Ovaj Poslovnik utvrđuje organizaciju i funkcionisanje Skupštine Kosova, predsednika i Predsedništva Skupštine Kosova i parlamentarnih komisija i drugih skupštinskih tela.

Pravilo 2: Definicije

Izrazi upotrebljeni u ovom Poslovniku označavaju:

Amandman : predlog za suštinsku izmenu, brisanje ili dopunu u odredbama Ustavnog okvira, i svih drugih akata usvojenih u Skupštini .

Deklaracija : opšta politička izjava, koja se izglasava i usvaja od strane Skupštine.

Nacrt zakona : predlog zakona koji se preko Kancelarije za predloge i predstavke dostavlja Skupštini na razmatranje i glasanje.

Zakon : pravni akt koji se usvaja u Skupštini Kosova i kojim se uređuje određena oblast.

Odgovorna izvestilačka komisija : parlamentarna komisija koja se angažuje o određenom zakonu ili podzakonskom aktu, koja je po proceduralnim pravilima dužna da o ovom delu zakonodavstva izveštava Skupštinu. Ako je jedno pitanje u domenu više funkcionalnih komisija, Skupština može, na predlog Predsedništva, odrediti koja je od komisija vodeća.

Mocija :

- (a) sadržinski predlog u pismenom obliku koji se podnosi Kancelariji za predloge i predstavke; ili
- (b) pisani proceduralni predlog koji se dostavlja Skupštini na razmatranje i glasanje u skladu sa ovim Poslovnikom.

Sadržinska mocija : predlog za

- (a) rezoluciju
- (b) amandman ili
- (c) drugi akt koji usvaja Skupština.

Službeni dokument Skupštine : svako pitanje, predlog ili nacrt zakona koji se deli poslanicima Skupštine, pismene odgovore na pitanja, preporuke ili izveštaji komisija, zapisnike kao i bilo koji dostavljeni materijal za razmatranje u Skupštini ili pojedine njene komisije za raspravu. Ovde se ne uključuje snimanje rada Skupštine.

Parlamentarna grupa : grupa od najmanje 5 % , odnosno 6 poslanika Skupštine, koji su obavestili predsednika i Predsedništvo Skupštine Kosova o njihovoj nameri da deluju kao parlamentarna grupa.

Izvestilac : član komisije, koji je od strane komisije određen da izveštava o nacrtu zakona na sednicama Skupštine ili u samoj komisiji. Komisija može odrediti izvestioce koji će izveštavati o različitim pitanja.

Rezolucija : pisani predlog putem kojeg Skupština glasanjem izražava svoju volju, odnosno zauzima stav u vezi sa određenim pitanjem.

Čitanje : etape kroz koje prolazi zakonski predlog u skladu sa ovim Poslovníkom.

Plenarna sednica : je sednica Skupštine koja se održava u određenom vremenskom periodu;

Sponzor : parlamentarna grupa, izvestioc komisije, poslanik Skupštine, premier ili ministar koji je pripremio sadržajni predlog, nacrt zakon ili drugi akt o kojem se raspravlja.

Kancelarija za predloge i predstavke : kancelarija u okviru administracije Skupštine u kojoj poslanici, predlagači i ostala ovlašćena lica podnose pitanja, predloge, nacrt zakona i dr. koje treba podeliti poslanicima Skupštine ili predati Skupštini.

Hitno pitanje : pitanje koje je u međuvremenu podneto Skupštini , koje nije bilo moguće podneti po redovnom postupku, i o kojem odlučuje Skupština.

Radni dan : dan u sedmici od ponedeljka do petka, uključujući i ova dva dana, isključujući javne praznike u toku nedelje u kojoj Skupština obično zaseda.

POGLAVLJE II KONSTITUISANJE SKUPŠTINE

Pravilo 3: Konstitutivna sednica

1. Konstitutivna sednica Skupštine Kosova će se sazvati u roku od trideset dana (30) nakon potvrđivanja izbornih rezultata.
2. Konstitutivnu sednicu saziva predsednik Skupštine iz prethodnog saziva, kojoj u početku, uz pomoć najmlađeg, predsedava najstariji poslanik Skupštine do izbora predsednika Skupštine.
3. Predsedavajući zahteva od parlamentarnih partija da odrede po jednog poslanika u Mandatno- imunitetskoj komisiji. Nakon verifikacije mandata, poslanici polažu svečanu zakletvu. Tekst zakletve je sledeći:

“Ja poslanik Skupštine Kosova, izabran na slobodnim izborima, danas se svečano zaklinjem da ću pošteno, iskreno, s požrtvovanjem i odanošću, svim svojim bićem i sposobnostima raditi u interesu Kosova i svih njegovih građana, da ću se angažovati na zaštiti i poštovanju ustavnosti i zakonitosti, na zaštiti teritorijalne celine i institucionalnog integriteta Kosova, garantovanju prava i sloboda čoveka u skladu sa domaćim zakonima i evropskim standardima”

Tekst čita predsedavajući, a poslanici polažu zakletvu izgovaranjem reči “Zaklinjem se”. Svaki poslanik potpisuje tekst zakletve.

4. Skupština na svojoj konstitutivnoj ili na drugoj sednici, obrazuje Komisiju za Poslovnik Skupštine. Komisija se formira i funkcioniše u skladu sa procedurama koje su navedene u pravilu 41. i onim sledećim. Komisija priprema Nacrt Poslovnika i podnosi ga Skupštini na razmatranje i formalno usvajanje. Poslovnik mora biti u saglasnosti sa odredbama Ustavnog okvira o privremenoj samoupravi.

Pravilo 4: Izbor Predsedništva

1. Predsedništvo Skupštine sastoji se od 8 članova.
2. Predsedavajući konstitutivne sednice zahteva od predstavnika partija ili koalicija koje imaju pravo da predlažu članove Predsedništva Skupštine, da podnose imena predloženih članova i to:
 - a) dva člana od strane partije ili koalicije koja je dobila najveći broj glasova na izborima za Skupštinu
 - b) dva člana od strane druge partije, odnosno koalicije sa najvećim brojem glasova;
 - c) jedan član od strane treće partije ili koalicije sa najvećim brojem glasova;
 - d) jedan član od strane četvrte partije ili koalicije sa najvećim brojem glasova;
 - e) jedan član iz redova članova partije koji su se izjasnili da su predstavnici zajednice Srba sa Kosova, i
 - f) jedan član iz redova članova partija koje su se izjasnile da predstavljaju druge zajednice, osim albanske i srpske zajednice Kosova.
3. Predsedavajući zahteva od predstavnika političkog entiteta koji je dobio najveći broj glasova, da se izjasni o tome koje će se od dva imenovana lica u Predsedništvu izabrati za predsednika Skupštine.
4. Predsedavajući konstitutivne sednice zahteva od Skupštine da glasanjem izabere Predsedništvo i predsednika Skupštine. Nakon toga, predsednik Skupštine preuzima dužnost.

POGLAVLJE III PRESESDNIŠTVO

Pravilo 5: Mandat Predsedništva

1. Mandat funkcije predsednika Skupštine i članova Predsedništva mora biti u skladu sa mandatom skupštinskog saziva.
2. Skupština obustavlja rad danom početka izborne kampanje. Za ovo vreme Predsedništvo Skupštine nastavlja rad u cilju očuvanja kontinuiteta rada Skupštine Kosova.
3. Predsednik Skupštine može podneti ostavku Skupštini. Pismenu ostavku dostavlja prethodno Predsedništvu Skupštine. Nakon prihvatanja ostavke, politička partija ili koalicija koja je imenovala bivšeg predsednika Skupštine, predlaže kandidata za predsednika u skladu sa pravilom 4 ovog poslovnika.
4. Isti se postupak sprovodi i u slučaju ostavke pojedinog člana Predsedništva.
5. Razrešenje predsednika Skupštine i člana Predsedništva Skupštine, na predlog političke partije ili koalicije koja je imenovala, vrši se po istom postupku kao i za njihov izbor.

Pravilo 6: Dužnosti Predsedništva

1. Predsedništvo, na početku izbornog mandata će se angažovati na postizanju sporazuma između parlamentarnih grupa u vezi sa brojem komisija, o imenovanju predsednika i zamenika predsednika komisija, o čemu odlučuje Skupština.
2. Predsedništvo je odgovorno za program rada Skupštine. Ono pregleda i priprema dnevni red naredne sednice Skupštine i osigurava da sporazum između parlamentarnih grupa bude postignut u vezi forme i trajanja rasprave u vezi posebnog pitanja.
3. Predsedništvo se sastaje najmanje nedelju dana pre sledeće plenarne sednice Skupštine, da bi razmotrilo i pripremilo dnevni red Skupštine za naredne sednice. Poziv sa dnevnim redom i materijalima dostavlja se na razmatranje poslanicima najkasnije tri radna dana pre početka plenarne sednice.
4. Predsedništvo se angažuje da osigura razumnu razmeru vremena na plenarnim sednicama Skupštine stavljanjem na raspolaganje postavljenih pitanja od strane parlamentarnih grupa koje nisu predstavljene u Vladi. Vreme koje će se osigurati na ovaj način ne bi trebalo biti manje od jednog sata za zasedanje. Ako se ne postigne nikakav sporazum, Skupština će odlučiti na početku plenarne sednice.
5. Predsedništvo će obezbediti da se svaka sadržajna mocija podržana od 6 ili više poslanika Skupštine uvrsti u dnevni red plenarne sednice Skupštine u toku tronedelnog rada, od dana dobijanja ove podrške, o čemu odlučuje Skupština.
6. Predsedništvo Skupštine imenuje sekretara Skupštine koji je neposredno odgovoran Predsedništvu. Sekretar Skupštine vrši svoju dužnost u tesnoj saradnji sa predsednikom Skupštine.

7. Predsedništvo usvaja Nacrt budžeta Skupštine, koji je pripremila Komisija za budžet u saradnji sa administracijom Skupštine.
8. Predsedništvo odlučuje o finansijskim sredstvima i pravilima kojih se pridržavaju poslanici i osoblje parlamentarnih grupa, u obezbeđivanju neophodnih prostorija i opreme. Predsedništvo takođe odlučuje i o pravima i obavezama ovog osoblja u vezi sa dokumentacijom i skupstinskim službama.
9. Predsedništvo ostvaruje spoljne parlamentarne odnose i ostale međunarodne aktivnosti iz oblasti njegovih odgovornosti, shodno članu 9.1.28 (b) Ustavnog okvira.
10. Predsedništvo vrši i druge poslove u skladu sa Poslovníkom.

Pravilo 7: Sednice Predsedništva

1. Predsednik Skupštine saziva sednice Predsedništva.
2. Predsednik Skupštine mora sazvati sednice ukoliko parlamentarna grupa ili pet posto (5%), odnosno šest poslanika Skupštine to zahteva.
3. Odluke Predsedništva donose se konsenzusom. U slučaju nepostojanja konsenzusa, osim u okolnostima koje su specificirane u prethodnom stavu i pravilu 40. ono treba odluciti većinom prisutnih glasova, pod uslovom da najmanje pet članova budu prisutni. U slučaju jednakog broja glasova, odlučuje glas predsednika.
4. Sednicama Predsedništva može prisustvovati i predstavnik predsednika Kosova i Vlade bez prava glasa. Sekretar učestvuje na sednicama Predsedništva prema službenoj dužnosti.
5. Predsednik može pozvati članove Skupštine koji nisu članovi Predsedništva da prisustvuju na sednici Predsedništva bez prava glasa.

Pravilo 8: Odgovornosti predsednika Skupštine

1. Predsednik Skupštine predstavlja Skupštinu, saziva sednice Skupštine i predsedava, održava red i vrši i druge poslove predviđene ovim Poslovníkom. Njegovo tumačenje Poslovníka u toku sednice je konačno.
2. Predsednik Skupštine Kosova vrši funkciju predsednika Kosova u slučaju da predsednik Kosova privremeno nije u stanju da vrši svoju dužnost.

Pravilo 9: Dužnosti predsednika Skupštine

1. Predsednika Skupštine, u slučaju njegove odsutnosti, na njegov zahtev, može zameniti jedan od članova Predsedništva.
2. U slučaju odsutnosti predsednika, ili kada on zahteva da ga zameni jedan od članova Predsedništva, predsednik će posebnim ovlašćenjem odrediti člana Predsedništva koji će ga zameniti.
3. U slučaju sprečenosti da vrši dužnost predsednika Skupštine, zamenjivaće ga član Predsedništva iz iste partije .

Pravilo 10: Predsedavanje

U vođenju sednica Skupštine, predsedniku Skupštine pomaže jedan od članova Predsedništva Skupštine, prema redosledu koji je utvrdilo Predsedništvo.

POGLAVLJE IV

PARLAMENTARNE (SKUPŠTINSKE) GRUPE

Pravilo 11: Status i finansiranje parlamentarnih grupa

1. Parlamentarna grupa je politička grupacija koju čini najmanje 5%, odnosno 6 poslanika Skupštine u funkciji zajedničkog političkog cilja.
2. Osnivanje parlamentarne grupe i naziv grupe moraju biti u skladu sa Ustavnim okvirom i Poslovníkom Skupštine.
3. Ime predsednika i imena članova parlamentarne grupe saopštavaju se pismeno predsedniku i Predsedništvu Skupštine.
4. Jedan poslanik ne može biti član više parlamentarnih grupa.
5. Parlamentarnu grupu pomaže administrativno osoblje, koje se za svoj rad nagrađuje u skladu sa upustvima Predsedništva donetim prema pravilu 6.8.
6. Odlukom Predsedništva, parlamentarnim grupama dodeljuju se godišnji fondovi srazmerno broju mesta koja imaju u Skupštini.

POGLAVLJE V

POSLANICI SKUPŠTINE

Pravilo 12: Prava i dužnosti poslanika Skupštine

1. Poslanici Skupštine imaju jednako pravo i obavezu da u potpunosti učestvuju u radu Skupštine, postupajući prema savesti i sopstvenim uverenjima. To uključuje, ali ne ograničava pravo pokretanja nacrta zakona prema pravilu 33. i rezoluciji, postavljanja pitanja članovima Vlade u vreme koje je predviđeno za tu svrhu o politici i aktivnostima Vlade, glasanja o svim predloženim odlukama Skupštine i učestvovanja na ravnopravnoj osnovi sa drugim poslanicima Skupštine u svim skupštinskim raspravama.
2. Poslanik će dobiti ispravu za identifikaciju koja sadrži i tekst o njegovom imunitetu.
3. Poslanik uživa dodatna prava koja će se utvrditi posebnim aktom Skupštine.

Pravilo 13: Imunitet poslanika Skupštine

1. Poslanici Skupštine uživaju imunitet koji ih štiti od svih građanskih ili krivičnih postupaka u vezi sa izgovorenim ili napisanim rečima ili sa ostalim postupcima u svojstvu poslanika Skupštine. Ovaj imunitet ne pokriva radnje koje otvoreno podstiču nasilje među zajednicama.

2. Poslanik uživa imunitet i od svakog pritvora ili krivičnog gonjenja zbog svojih postupaka sve dok Skupština Kosova ne donese odluku o oduzimanju njegovog imuniteta.
3. Zahtev za oduzimanje imuniteta poslaniku podnosi organ nadležan za kirivično gonjenje, a odluku o tome donosi Skupština, po preporukama Komisije za mandatna i imunitetna pitanja.
4. Poslanik kome je oduzet imunitet ima pravo da se obrati sam ili preko ovlašćenog lica posebnom veću Vrhovnog suda za pitanja Ustavnog okvira, koje će odlučiti po tom pitanju.
5. S izuzetkom stava 2. prema poslaniku se mogu preduzeti mere pritvora i bez prethodne saglasnosti Skupštine, kada se on ili ona zateknu pri izvršenju dela (*in flagrant*) za teško krivično delo koje je kažnjivo do pet (5) ili više godina zatvora.
6. Poslanik uživa dodatna prava koja se utvrđuju u posebnom aneksu ovog Poslovnika.

Pravilo 14: Gubljenje statusa poslanika Skupštine

Poslaniku Skupštine prestaje status

1. Ukoliko je on ili ona osuđen za krivično delo na Kosovu na izdržavanje kazne zatvora u trajanju od 6 (šest) meseci ili više;
2. Ukoliko je optužen od strane Haškog međunarodnog tribunala za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji a nije se odazvalo pozivu da se pojavi pred tribunalom.
3. Ukoliko poslanik Skupštine u toku (6) šestomesečnog perioda ne prisustvuje ni na jednoj sednici Skupštine ili komisije čiji je član, a ne može da dokaže opravdane i prihvatljive razloge predsedniku Skupštine, predsednik Skupštine predlaže Skupštini da razmotri prestanak funkcije dotičnog poslanika. Skupština će odlučiti o tom pitanju na narednoj sednici. O ovom pitanju potrebno je mišljenje Komisije za mandatna i imunitetna pitanja.
4. U takvim slučajevima, poslanik može podneti Skupštini pismene argumente suprotne mišljenju predsednika Skupštine da on ili ona nije pružio ubedljive razloge o svom nedolasku, a odobriće mu se da se i ukratko obrati Skupštini, ukoliko on ili ona to želi
5. Poslanik Skupštine može da odstupi od svoje funkcije nakon što bude lično i pismeno obavestio predsednika Skupštine o svojoj želji da tako postupi. Predsednik Skupštine obaveštava Skupštinu i SPGS u vezi za zahtevom poslanika za podnošenje ostavke.

Pravilo 15: Kodeks ponašanja poslanika Skupštine

Poslanici Skupštine treba da poštuju kodeks ponašanja koji je dat u prilogu ovog Poslovnika i čini njegov sastavni deo.

POGLAVLJE VI PRESEDNIK KOSOVA

Pravilo 16: Izbor predsednika Kosova

1. Nakon konstituirne sednice Skupštine i nakon izbora predsednika i Predsedništva Skupštine odmah ili najkasnije u roku od 15 dana, ili kada je mesto predsednika upražnjeno, Skupština raspravlja o izboru predsednika Kosova.
2. Za nominaciju za dužnost predsednika Kosova potrebna je podrška stranke koja ima najveći broj mandata u Skupštini ili podršku najmanje dvadeset i pet (25) poslanika.
3. Izbor predsednika se vrši tajnim glasanjem. Kandidat koji dobija najmanje dve trećine ili više glasova poslanika Skupštine Kosova, proglašava se izabranim.
4. Ako na prvom glasanju nijedan kandidat nema uspeha, sprovodi se drugo tajno glasanje, na kojem je ponovo potrebna podrška dve trećine (2/3) poslanika.
5. Ako i na drugom glasanju ni jedan kandidat nema uspeha, na sledećem tajnom glasanju kandidat koji dobija apsolutnu većinu glasova poslanika Skupštine proglašava se izabranim.

Pravilo 17: Razrešenje dužnosti predsednika Kosova

1. Ako predlog za razrešenje dužnosti predsednika Kosova podrži najmanje pedeset (50) poslanika, Skupština će otvoriti raspravu i glasati o tom predlogu.
2. U slučajevima kada se predlog iznosi prema stavu 1. Skupština će u roku od pet (5) radnih dana od dana podnošenja predloga, raspravljati i glasati o tom predlogu.
3. Predlog treba da dobije podršku dve trećine poslanika Skupštine da bi bio usvojen.

POGLAVLJE VII PREMIJER I VLADA

Pravilo 18: Izbor premijera i Vlade

1. Predsednik Kosova, u roku od 15 dana od dana njegovog izbora, predlaže Skupštini kandidata za premijera Kosova, kao i u slučaju ostavke premijera ili ako je njegova funkcija upražnjena iz bilo kojih razloga.
2. Predloženi kandidat za premijera, u roku od petnaest (15) dana treba da podnese Skupštini vladin program kao i listu za zamenika premijera i predloženih ministara i zamenika ministara.
3. Vlada Kosova, sastavljena od kandidata za premijera, zamenika premijera i kandidata za ministre i zamenike ministara, je izabrana ukoliko kandidati dobiju većinu glasova poslanika Skupštine. Način glasanja za izbor Vlade utvrđuje Skupština.
4. Ako se Vlada ne izabere kako je predložena, predsednik Kosova u roku od 10 dana predlaže novog kandidata za funkciju premijera. U ovom slučaju postupa se shodno postupku koji je utvrđen stavovima 2. i 3. ovog pravila.

Pravilo 19: Predlog o nepoverenju premijeru

1. Skupština Kosova može izglasati nepoverenje premijeru na osnovu predloga koji je podnela najmanje jedna četvrtina, odnosno 30 poslanika Skupštine, samo ako istovremeno novi premijer zajedno sa novim ministrima bude izabran većinom glasova poslanika Skupštine.
2. Predlog o nepoverenju potpisuje najmanje jedna četvrtina, odnosno 30 poslanika Skupštine. On treba da sadrži i predlog sa imenom naslednika premijera. Predsednik Kosova će poštovati ovaj predlog.
3. Skupština odlučuje o predlogu o nepoverenju u roku od 5 dana.
4. Mandat premijera prestaje samo nakon izbora novog premijera.

Pravilo 20: Predlog premijera o glasanju poverenja

1. Premijer može pokrenuti predlog da se glasa o poverenju. Ovaj predlog može biti kombinovan sa biranjem nacrtu zakona.
2. O predlogu se glasa nakon isteka četrdeset i osam (48) časova od njegovog podnošenja.
3. Predlog mora dobiti podršku većine poslanika Skupštine.
4. U slučaju da Skupština u roku od dvadeset i jedan (21) dan ne izabere novog premijera, predsednik Kosova može predložiti SPGS-u da raspusti Skupštinu.

POGLAVLJE VIII

USVAJANJE PREDLOŽENE LISTE O IMENOVANJU SUDIJA I TUŽILACA

Pravilo 21: Usvajanje predložene liste o imenovanju sudija i tužilaca

1. Skupština Kosova, na osnovu preporuka od strane Pravosudnog i tužilačkog veća Kosova (PTVK), u roku od trideset (30) dana, razmatra i usvaja listu sudija i tužilaca, koja se podnosi SPGS-u za imenovanje specijalnog predstavnika generalnog sekretara, uvažavajući kriterijume predviđene za izbor sudija i tužilaca.
2. Skupština može da zatraži dodatna objašnjenja od PTVK-a u vezi sa preporučenim kandidatima za imenovanje za sudije i tužioce. Rok odlučivanja Skupštine u tom slučaju može se odložiti za deset (10) dana od dana dobijanja dodatnih informacija.
3. Ukoliko se ne preduzimaju nikakve mere od strane Skupštine da dostavi preporuku PTVK kod specijalnog predstavnika generalnog sekretara u roku predviđenom u stavu 1. ovog Pravilnika, onda će SPGS moći da preduzme mere bazirajući se na preporučena imenovanja od strane PTVK-a.
4. Zahtevi o razrešenju sudija i tužilaca Kosova biće istovremeno obezbeđeni Skupštini od strane PTVK - a radi informacije da su isti zahtevi prosleđeni SPGS-u Skupština može zatražiti dodatna razjašnjenja u vezi tih zahteva od PTVK.
5. O ovim zahtevima treba obavestiti Skupštinu na plenarnoj sednici, koja o ovim zahtevima može zatražiti dodatna objašnjenja od PTVK.

POGLAVLJE IX

RAD SKUPŠTINE

Pravilo 22: Red na sednicama Skupštine

1. Skupština radi prema oročenom kalendaru koji je predložilo Predsedništvo uz konsultaciju sa Vladom, predstavnicima skupštinskih grupa i skupštinskim komisijama, koji je Skupština usvojila.
2. Skupština radi na plenarnim sednicama i komisijama.
3. Predsedništvo odlučuje o datumu i dnevnom redu sednica Skupštine.
4. Plenarne sednice Skupštine po pravilo se održavaju dva puta mesečno. Plenarna nedelja počinje obično u četvrtak a završava se u petak. Predsedništvo može da odstupi od tog redu uvek kada to smatra potrebnim.
5. Pretres nacrtu zakon ili sadržajnog predloga (mocije) obavlja se po sledećem redosledu:
 - a) Predlagač nacrtu zakonu ili sadržajnog predloga govoriće prvi;
 - b) U slučaju kada predlagač nije Vlada, Skupština može zahtevati od Vlade da se izjasni povodom predloga;
 - c) Predsednik ili izvestilac odgovorne izvestilačke komisije;
 - d) Predsednici glavnih komisija;
 - e) Predsednici parlamentarnih grupa;
 - f) Svi drugi poslanici imaće pravo da diskutuju u vezi nacrtu zakonu ili sadržajnog predloga prema redosledu utvrđenom od strane predsednika Skupštine;
 - g) Na kraju rasprave, predlagač nacrtu zakonu ili sadržajnog predloga imaće pravo na odgovor, a nakon toga predsednik Skupštine će zatvoriti debatu.
6.
 - a) Poslanik ili ministar ima pravo da odgovori drugom poslaniku ili ministru tamo gde je taj poslanik ili ministar dao primedbu na prvo poslaničko ili ministarsko ime ili na negovu diskusiju .
 - b) Pravo na odgovor prema tački (a) se ograničava na dva minuta odmah nakon okončanja odgovarajuće diskusije.
 - c) Ukoliko poslanik ili ministar koristi pravo na odgovor prema tački (a) dozvoljava se replika do jedne minute prethodnog diskutanta, odmah nakon odgovora.
7. Ukoliko se ne odluči drugačije od strane Predsedništva, diskusija u Skupštini traje najviše deset (10) minuta za sve poslanike, ako Skupština ne odluči drugačije. Diskusija o dnevnom redu ne traje više od 2 minuta.
8. Poslanici koji zele da govore treba da daju svoja imena predsedniku Skupštine, koji određuje redosled njihovog pozivanja po hronoloskom redu.
9. Ako predsednik Skupštine oceni da je u interesu rasprave, može dozvoliti poslaniku da govori i duže od predviđenog vremena.

10. Predsednik Skupštine održava red u Skupštini i skreće pažnju svakom poslaniku Skupštine ili članu Vlade ako se:
- a) diskutant udalji od pitanja o kojem se diskutuje
 - b) pretnjom ili na drugi način remeti rad Skupštine;
 - c) nedolično i nedopušteno se ponaša;
 - d) pokreće neko pitanje koje nije predmet rasprave ili predloga;
 - e) namerno napada ili pruža otpor policijskom oficiru ili zvaničniku Skupštine, koji deluje po naredbi predsednika Skupštine, ili
 - f) ne poštuje autoritet predsednika Skupštine.
 - g) koristi govorni ili pismeni neparlamentarni jezik, u Skupštini ili komisiji, koji predstavlja:
 - i. uvredu, izmišljotinu ili pretnju;
 - ii. ličnu uvredu ili napad;
 - iii. nepristojan jezik;
 - iv. izazivanje međuetničkog nasilja ili
 - v. direktnu optužbu protiv jednog poslanika ili ministra.
11. Predsednik Skupštine može da naloži jednom poslaniku Skupštine ili ministru koji je upotrebio neparlamentarni jezik, da povuče takve reči ili, ako je potrebno, da preduzme mere u skladu sa stavom 13. ovog pravila.
12. Poslanik ili ministar poštuje svako uputstvo koje daje predsednik Skupštine u vezi ponašanja, zbog kojeg je njemu ili njoj skrenuta pažnja, ali ne ograničavajući se na sledeće mere:
- a) odustajanje od neparlamentarnog jezika;
 - b) prekidanje govora;
 - c) udaljavanje sa sednice Skupštine, uključujući i sednice komisija za preostali deo dana; ili
 - d) u slučaju kada je potrebno dalje delovanje, koje podrazumeva i intervenciju jednog ili više zvaničnika policije, predsednik Skupštine konsultuje Predsedništvo pre nego što naredi takvu meru. U tom slučaju zvaničnici policije će postupati prema uputstvima predsednika Skupštine.
13. U slučaju neke ozbiljne neregularnosti koja nastaje u Skupštini, predsednik Skupštine može u celini odložiti sednicu ili je obustaviti na određeno vreme.
14. Predsedništvo Skupštine može doneti pravila o ponašanju publike i predstavnika štampe i ostalih lica koja prate zasedanja Skupštine. Predsednik Skupštine će tražiti da se sva lica koja ne poštuju takva pravila udalje, a policijski službenici će postupiti prema uputstvima predsednika Skupštine.

Pravilo 23: Dnevni red

1. Predsedništvo priprema predlog dnevnog reda za plenarnu sednicu Skupštine koji odmah stavlja na raspolaganje poslanicima Skupštine.

2. Na početku plenarne sednice ovaj predlog dnevnog reda smatraće se usvojenim, osim ako jedna ili više parlamentarnih grupa, ili šest (6) poslanika Skupštine podnose predsjedniku amandman u pisanom obliku, koji se stavlja na glasanje.
3. Ako bilo koji poslanik, i u bilo koje vreme, smatra potrebnim da se izvrši izmena dnevnog reda kako bi se uvrstilo neko hitno pitanje, u tom slučaju on treba da predlog podnese u skladu sa pravilom 29.
4. Predsedništvo se konsultuje sa parlamentarnim grupama oko utvrđivanja dnevnog reda sednica Skupštine.
5. Predsedništvo će se takođe konsultovati sa parlamentarnim grupama najmanje jedanput mesečno u vezi sa pitanjima radnog vremena, kao što su broj časova dnevno, broj dana nedeljno i broj nedelja u godini, tokom kojih Skupština treba da zaseda.
6. Svojom inicijativom, ili kao odgovor na podneti zahtev od strane premijera, ili od jedne ili više parlamentarnih grupa koje predstavljaju ne manje od jedne trećine (1/3) odnosno 40 poslanika u Skupštini, Predsedništvo saziva vanrednu sednicu Skupštine u cilju razmatranja jednog hitnog pitanja. Zahtev treba da prikaže pitanje ili pitanja koja treba razmotriti, i razlog zašto se ona smatraju hitnim da bi na taj način opravdao opozivanje Skupštine. U tom slučaju, razmatraju se samo pitanja koja čine osnovu zahteva.
7. U slučajevima kada predloženi dnevni red obuhvata i prvo razmatranje nacrtu zakona, on će obuhvatiti i komisiju ili komisije koje se preporučuju za razmatranje nacrtu zakona, ako nacrt zakona bude usvojen u načelu na prvom razmatranju.

Pravilo 24: Javnost i snimanje plenarnih sednica Skupštine

1. Sednice Skupštine su javne, osim u slučajevima kada Skupština odlučuje drugčije. Zasedanja se prenose u skladu sa aranžiranim o kojima odlučuje Predsedništvo Skupštine. Snima se celokupni rad Skupštine u toku plenarne sednice na jeziku govornika. U zapisnik se unosi rezime diskusija kao i odluke koje je Skupština donela.
2. Snimci pomenuti u stavu 1. objavljuju se u Službenom listu i
 - a) čuvaju u dosijeu skupštinske arhive, i
 - b) dostupni su javnosti, u skladu sa zakonom.

Pravilo 25: Interpelacija

1. Jedna parlamentarna grupa može podneti zahtev za interpelaciju za raspravu o određenom pitanju u vezi sa radom Vlade ili pojedinog ministarstva.
2. Dnevni red plenarne sednice može sadržati interpelaciju koja može maksimalno trajati dva (2) sata.
3. Ukoliko više parlamentarnih grupa podnesu zahtev za interpelaciju, Predsedništvo omogućava svakoj parlamentarnoj grupi interpelaciju, prema redosledu podnošenja zahteva, na jednoj od narednih plenarnih sednica.

4. Predlog za interpelaciju podnosi se u pisanom obliku i sadrži:
 - a) Precizno formulisanje pitanja koje je predmet interpelacije;
 - b) Obrazloženje predloga;
 - c) Ime i potpis poslanika ovlašćenog od strane parlamentarne grupe.
5. Interpelacija se podnosi Predsedništvu Skupštine. Nakon prijema teksta interpelacije, Predsedništvo istu dostavlja Vladi, koja je dužna da je razmotri u roku od sedam (7). dana.
6. Interpelacija će se uvrstiti u dnevni red u roku od 7. dana od dana dobijanja odgovora od Vlade. Ako Vlada u roku propisanom u stavu 5. ne dostavlja odgovor u vezi sa interpelacijom, interpelacija se stavlja u dnevni red kao poslednja tačka dnevnog reda plenarne sednice Skupštine koja je u toku. Ako Skupština ne zasedava, u tom slučaju ona će se uvrstiti kao prva tačka dnevnog reda prve naredne plenarne sednice Skupštine. Skupština ne može odbiti da interpelaciju uvrsti u dnevni red, osim ako predlog ne ispunjava formalne uslove shodno stavu 4. ovog pravila.
7. Parlamentarna grupa koja je predložila interpelaciju ima pravo da započne raspravu u trajanju najduže do 10. minuta. Ista parlamentarna grupa ima pravo da zaključi raspravu koja ne može trajati duže od pet (5) minuta. Ostali poslanici imaju pravo da raspravljaju o pokrenutom pitanju u skladu sa Poslovnikom. Vreme predviđeno za parlamentarne grupe mora biti u skladu sa zastupljenošću u Skupštini.
8. Premijer ili ministar koji je pozvan na interpelaciju ima pravo da podnese i obrazloži stav Vlade u vezi sa pitanjem o kojoj će se voditi interpelacija.
9. Parlamentarna grupa koja je zatražila interpelaciju može zahtevati (u za to određenom vremenu) da se izglasa predlog na kraju interpelacije, pod uslovom da je predlog sadržan u prvobitnom zahtevu za interpelaciju.
10. Rasprava u okviru interpelacije ne može se nastaviti na sledećoj plenarnoj sednici Skupštine.
11. Interpelacija o istom pitanju ne može se podneti više od dva puta tokom budžetske godine.

Pravilo 26: Pitanja Vladi za usmene odgovore

1. Dnevni red sa svaku plenarnu sednicu Skupštine obuhvatiće i vreme za postavljanje pitanja, koje će se ograničiti na pedeset (50) minuta.
2. Svaki poslanik Skupštine može zatražiti od člana Vlade da odgovori na određeno pitanje, pod uslovom da je to pitanje podneto u pisanom obliku u Kancelariji za

- predlog i predstavke, najmanje četrdeset i osam (48) časova pre održavanja sednice.
3. Pitanje mora biti formulisano u skladu sa pravilom 22.10.
 4. Poslanik koji podnese pisano pitanje istovremeno je podnosi i usmeno tokom vremena određenog za postavljanje pitanja.
 5. Pitanje ne može trajati duže od jedne (1) minute.
 6. Odgovor na pitanje ne može trajati duže od tri (3) minute.
 7. Dopunsko usmeno pitanje može se postaviti istom članu Vlade koje ne može trajati duže od jedne (1) minute.
 8. Dopunski usmeni odgovor može se dati ali ne može trajati duže od dve (2) minute.
 9. Poslanik koji podnese pitanje u skladu sa Poslovnikom ima pravo da podnese pitanje i ako Vlada još nije pripremila odgovor.
 10. Pitanje se može postaviti premijeru, ali premijer može, prema svojoj oceni, to pitanje preneti određenom ministru.
 11. Ako na pitanje nije dat odgovor tokom dve (2) plenarne sednice, ono se objavljuje u Biltenu Skupštine.

Pravilo 27: Pitanja i pismeni odgovori

Poslanici mogu postavljati pitanja za pismeni odgovor premijeru ili nekom drugom ministru iz oblasti njegove odgovornosti i nadležnosti. Odgovor se daje, najkasnije dve (2) nedelje od dana postavljanja navedenog pitanja i isti se unosi u zapisnik rada Skupštine na dan kada je dat odgovor, ili prvog dana kada zaseda Skupština na plenarnoj sednici. Spisak pitanja na koja nije dat odgovor u određenom periodu, objavljuje se periodično u biltenu Skupštine i dostavljaju se poslanicima.

Pravilo 28: Izlaganja ministara

Na svakoj plenarnoj sednici Skupštine, ministar na svoj zahtev i uz saglasnost predsednika Skupštine, može govoriti pred Skupštinom o bilo kojem pitanju iz delokruga njegove odgovornosti. Ako je potrebno u toku jednog dana može govoriti jedan ili više ministara. Ministar koji podnosi izlaganje treba unapred da se dogovori sa Predsednikom Skupštine u vezi sa približnom dužinom trajanja tog izlaganja, koje ne treba da traje duže nego što je potrebno. Po podnošenju izlaganja, predsednik Skupštine odobrava postavljanje primedbi ili pitanja u ime parlamentarnih grupa i pojedinim poslanicima Skupštine ukoliko dozvoljava vreme.

Ministar koji je imao izlaganje ima pravo da ukratko odgovori na svaku primedbu ili pitanje koje se može postaviti.

Pravilo 29: Hitna pitanja

1. Na svakoj plenarnoj sednici, svaki poslanik, uz dogovor sa predsednikom Skupštine, može predlagati da Skupština odmah razmotri hitno pitanje. Ukoliko predsednik Skupštine smatra da pitanje zasluđuje da odmah bude tretirano od strane Skupštine, on će odobriti poslaniku da obrazloži svoj predlog na Skupštini, a zatim će to pitanje staviti na glasanje. Ako predsednik Skupštine smatra da predloženo pitanje zasluđuje trenutnu pažnju Skupštine, omogućice poslaniku da predlog iznese pred Skupštinu, a zatim će ga staviti na glasanje. Ako Skupština odluči da uzme u obzir predloženo pitanje, to će se učiniti u toku zasedanja, tako da će se ovo pitanje ugraditi u dnevni red.
2. O predlozima parlamentarnih grupa o hitnim pitanjima odlučuje Skupština.

Pravilo 30: Proceduralni predlozi

1. Na svim plenarnim sednicama Skupštine, poslaniku se daje pravo da iznese sledeće proceduralne predloge:
 - a) Predlog za odlaganje rasprave,
 - b) Predlog za odlaganje sednice,
 - c) Predlog za prosleđivanje nekog pitanja određenoj komisiji,
 - d) Predlog za zaključivanje rasprave,
 - e) Predlog o tome da li je došlo do povrede Poslovnika ili
 - f) Predlog o tome da li su povređena prava Poslanika.
2. Po predlogu za odlaganje rasprave, za određen datum buduće rasprave i po predlogu za odlaganje sednice u celosti, odmah se bez rasprave pristupa glasanju.
3. Po predlogu za prosleđivanje nekog pitanja određenoj komisiji, treba odrediti komisiju i razloge takvog prosleđivanja. Ako predsednik Skupštine ustanovi da je predlog umesan, o tom pitanju će se odmah raspravljati shodno pravilima koja se primenjuju u takvim raspravama.
4. O predlogu za zaključivanju rasprave mogu raspravljati samo šefovi skupštinskih grupa o čemu se odmah glasa u skladu sa pravilima.
5. U slučajevima kada se podnese predlog o tome da li je bilo povrede Poslovnika, predsednik Skupštine će preduzeti mere da se o tome odmah odluči, ili, ako je nepohodno, kada postoji potreba za daljim razmatranjem, kada je predlog opravdan, predsednik upućuje povredioca poslovnika da poštuje isti.
6. U slučajevima kada poslanik podnosi predlog o tome da su njegova prava povređena, predsednik Skupštine razmotriće predlog i u toku jednog (1) radnog dana ili najkasnije na narednoj sednici Skupštine, izvesti će Skupštinu da li su ili nisu povređena prava poslanika. Ukoliko su prava poslanika povređena, predsednik Skupštine će naložiti povrediocu pravila da koriguje svoj postupak i poštuje poslovnik.

7. Predlog za odlaganje rasprave, za odlaganje sednice, za prosleđivanje određenih pitanja komisiji ili za zaključivanje rasprave, mora da ima podršku najmanje jedne parlamentarne grupe pre nego što se o istom raspravlja.
8. Predlog u vezi sprovođenja poslovnika i predlog o povredi prava poslanika može podneti samo jedan poslanik. Predlog se podnosi Komisiji za pravosudna pitanja, zakonodavstvo, i Ustavni okvir koja će na prvoj narednoj sednici podneti Skupštini svoje mišljenje u vezi s tim.

Pravilo 31: Kvorum i glasanje

1. Većina poslanika Skupštine čini kvorum.
2. Sednice Skupštine prekidaju se kada broj prisutnih poslanika u sali padne ispod jedne trećine od ukupnog broja poslanika. Ako sednici prisutvuju manje od jedne trećine poslanika, u tom slučaju daje se pauza u trajanju od pet minuta i počinje prebrojavanje. Ukoliko se konstatuje da je prisutno manje od jedne trećine (1/3) od ukupnog broja poslanika, onda predsednik Skupštine prekida sednicu za vreme za koje on smatra da se može obezbediti prisustvo minimalni broj poslanika.
3. Odluke koje donosi Skupština smatraju se punovažnim ako je prilikom njihovog donošenja prisustvovalo više od polovine ukupnog broja poslanika Skupštine (kvorum). Zakoni, odluke i ostala akta Skupštine smatraju se usvojenim ako je za njihovo donošenje glasala većina poslanika prisutni u sali i glasaju, osim kada je ustavnim okvirom i ovim poslovníkom drugačije određeno.
4. Glasanje se vrši na sledeći način:
 - a) Obično glasanje "za", "protiv" dizanjem ruku;
 - b) Tajnim glasanjem; ili
 - c) Putem registrovanog glasanja, koje obuhvata:
 - (i) elektronsko glasanje; ili
 - (ii) prozivanje svakog poslanika pojedinačno.
5. Registrovano glasanje se vrši u slučajevima kada to zahteva predsednik Skupštine ili jedna parlamentarna grupa, o čemu odlučuje Skupština. U slučajevima kada se vrši registrovano glasanje, glas svakog poslanika «za» ili «protiv», ili «uzdržava se» registrovaće se poimenično.
6. U slučaju jednakog broja glasova «za» ili «protiv» o nekom predlogu, konstatuje se da je taj predlog odbačen.

Pravilo 32: Podnošenje sadržajnih predloga

1. Sadržajni predlog u vidu amandmana treba da se dostavi kancelariji za predloge i predstavke u pisanoj formi, po mogućnosti i elektronskim putem ne kasnije od osam (8) radnih dana pre rasprave o rezoluciji ili nacrtu zakona na koje se odnosi amandman, kako bi se obezbedilo da amandman bude izrađen na odgovarajući način i preveden na albanskom i srpskom jeziku.

2. Sadržajni predlog u vidu rezolucije dostavlja se kancelariji za predloge i predstavke osam (8) radnih dana pre rasprave, osim u slučajevima kada se radi o hitnim pitanjima. Kancelarija za predloge i predstavke je odgovorna za prevođenje na albanski i srpski jezik, kao i za uređivanje i dostavu takvog materijala svim poslanicima, najkasnije pet (5) radnih dana pre rasprave.
3. Kada se pokrenuti predlog odnosi na neki dokument, taj dokument mora da se priloži predlogu u roku predviđenom prethodnim alinejama.

POGLAVLJE X **USVAJANJE ZAKONA**

Pravilo 33: Predlaganje nacrt zakona

1. Nacrt zakona se može podneti Skupštini na raspravu od strane:
 - a) Vlade;
 - b) Komisije;
 - c) Od strane jednog poslanika Skupštine, pri čemu pet ostalih poslanika treba da potpišu nacrt zakona kako bi dali svoju podršku podnetom nacrtu zakona;
 - d) Parlamentarne grupe;
 - e) Skupštine, u slučajevima kada je ista donela odluku kojom nalaže Vladi da izradi nacrt zakona za raspravu u Skupštini, u skladu sa pravilom 34.
2. Kada se nacrt zakona podnosi Skupštini na usvajanje, istom se mora priložiti obrazloženje koje sadrži:
 - a) predmet zakona;
 - b) ciljeve koje ovaj zakon želi da ostvari;
 - c) način ostvarivanja ovih ciljeva; i
 - d) procena troškova za prvu i narednih godina koje bi ovaj zakon mogao da nosi sa sobom;
 - e) glavni činioci za implementaciju zakona.
3. Svaki nacrt zakona mora biti:
 - a) preveden na albanski, srpski i engleski jezik od starne nadležnog osoblja Vlade i Skupštine,
 - b) uručiti kancelariji za predloge i predstavke Skupštine u pisanom ili elektronskom obliku.
4. Kancelarija za predloge i predstavke odmah evidentira i dostavlja nacrt zakona poslanicima.

Pravilo 34: Uputstva za izradu nacrt zakona

1. U slučajevima kada jedan poslanik Skupštine podnosi kancelariji za predloge i predstavke predlog da bi Skupština uputila Vladi da pripremi nacrt zakona. Predsedništvo će zatražiti mišljenje Vlade.

2. U slučajevima kada se Predsedništvo slaže da izdvoji vreme radi razmatranja predloga, onda isti treba da se dostavi svim poslanicima Skupštine, uz komentar Vlade.
3. Ukoliko se predlog jednog poslanika, shodno stavu 1. podrži od najmanje pet (5) drugih poslanika, predsedništvo Skupštine isti stavlja u postupak za raspravu, ne kasnije od tri radne nedelje.
4. U slučajevima kada Skupština usvoji predlog, Vlada priprema odgovarajući nacrt zakona u roku od tri (3) meseca.

Pravilo 35: Prvo razmatranje nacrt zakona

1. Prvo razmatranje nacrt zakona obaviće se najranije od 10 radnih dana a najkasnije od 3 radnih nedelja od dana dostavljanja istog.
2. Prvo razmatranje (čitanje) podrazumeva usvajanje u načelu nacrt zakona. Na prvom razmatranju ne predlažu se amandmani na nacrt zakona .
3. Predlagač može da povuče nacrt zakona u toku prvog razmatranja, pre pristupanju glasanja za usvajanje u načelu.
4. Nakon usvajanja nacrt zakona na prvom razmatranju, nacrt zakona se dostavlja odgovornoj komisiji, Komisiji za pravosudna pitanja, zakonodavstvo, i Ustavni okvir, i komisiji za budžet. Funkcionalna komisija je odgovorna da izveštava.
5. U posebnim slučajevima nacrt zakona može se dostaviti istovremeno i drugim komisijama. U tom slučaju jedna od ovih komisija određuje se kao odgovorna da podnosi izveštaj.
6. U slučaju kada je jedna komisija određena da razmotri nacrt zakona, ona dostavlja svoje preporuke Skupštini ne kasnije od dva (2) meseca od prvog razmatranja nacrt zakona, osim u slučajevima kada je Skupština odredila duži rok. Odgovorna izvestilačka komisija obavlja prvo razmatranje nacrt zakona ne kasnije od dve nedelje od dana prvog razmatranja.
7. Funkcionalna komisija–odgovorna za izveštavanje ili glavna komisija mogu da razmotre u načelu nacrt zakona i pre prvog razmatranja na plenarnoj sednici.
8. Odgovorna izvestilačka komisija dužna je da, nakon okončanja rasprave, podnese izveštaj Skupštini najkasnije pet (5) radnih dana pre drugog razmatranja.
9. Predlozi amandmana sa budžetskim implikacijama dostavljaju se komisiji za budžet da se o njima izjasni i koja se mora izjasniti najkasnije 4 radna dana pre plenarne sednice.
10. Godišnji budžet privremenih institucija samouprave (PISg) razmatra se u skladu sa ovim Poslovníkom, s tim što će:
 - a) Odgovorna izvestilačka komisija biti komisija za budžet;
 - b) Komisija za budžet biće jedina komisija koja može dati preporuke Skupštini u vezi budžeta.

11. Na zahtev člana predsedništva nacrt zakona se dostavlja komisiji za prava i interese zajednica radi davanja mišljenja o njemu, najkasnije 24 sata od prvog razmatranja.

Pravilo 36: Razmatranje nacrt zakona od strane komisija

1. Komisije se prilikom razmatranja nacrt zakona pridržavaju se opštim odredbama o radu komisija.
2. Prvo razmatranje nacrt zakona u komisiji podrazumeva izradu i dostavljanje izveštaja sa preporukama Skupštini:
 - a) u vezi sa amandmanima koji se smatraju potrebnim, i
 - b) u vezi s tim, u zavisnosti od ovih amandmana, navedeni nacrt zakona se može preporučiti za usvajanje prilikom njegovog drugog razmatranja.
3. U slučajevima kada su više komisija angažovane na razmatranju nacrt zakona, svaka od komisija treba da obavesti vodeću komisiju u vezi zaključaka koji proizilaze iz njihovih razmatranja. Posebna pažnja mora se posvetiti svim amandmanima predloženim od strane komisije za budžet. U slučajevima kada jedna komisija, uključujući i komisiju za budžet, smatra da nacrt zakona ili predlozi vodeće komisije imaju implikacija u oblasti njene odgovornosti, ta komisija treba da navede te implikacije u svojim preporukama odgovornoj izveštavačkoj komisiji za Skupštinu.
3. Komisije koje razmatraju nacrt zakona treba da u pisanoj formi izveste Skupštinu, navodeći posebno tekst svakog amandmana na nacrt zakona koji se predlaže. Predsedniku odgovorne izveštavačke komisije ili poslaniku izvestiocu treba da se dozvoli da se obrati Skupštini da bi obrazlagao pisani izveštaj.

Pravilo 37: Drugo razmatranje nacrt zakona

1. Pored amandmana predloženih od strane odgovorne izveštavačke komisije i poslanika, Skupština razmatra i amandmane predložene od strane komisije za Budžet i komisije za prava i interese zajednica kao i amandmane Vlade i parlamentarnih grupa. Predlagač amandmana ima pravo da na svoj zahtev obrazloži svoj predlog.
2. Amandmani se razmatraju pojedinačno po redosledu kako se podnose na tekst nacrt zakona, osim ukoliko je neka grupa amandmana međusobno povezana, kada se mogu razmatrati tamo gde se prvobitno pojavljuju na tekst i mogu se odjednom izglasati. Predsednik Skupštine odlučuje kada se to primenjuje. Odgovorna izveštavačka komisija takođe, utvrđuje redosled po kojem se razmatraju amandmani prema njihovoj sadržini kada se odnose na istom mestu u tekstu.
3. U slučajevima kada su svi amandmani koji su uzeti na razmatranje, usvojeni ili odbačeni, u tekst nacrt zakona sa izvršenim izmenama, razmatraju se, pošto se dodeli dodatno vreme za dalju raspravu pre konačnog glasanja.
4. Način i postupak podnošenja amandmana od strane ovlašćenih subjekata utvrđuje se posebnim uputstvom.

Pravilo 38: Treće razmatranje nacrt zakona

1. Skupština može odlučiti da se određeni nacrt zakona koji nije dobio potreban broj glasova prilikom drugog razmatranja, uputi na treće razmatranje zajedno sa eventualno usvojenim amandmanima. Amandmani koji su razmatrani i odbijeni prilikom drugog razmatranja ili su slični sa tim amandmanima, neće se ponovo predložiti.
2. Postupak razmatranja dodatnih amandmana, a zatim i izmenjenog nacrt zakona, ukoliko su usvojeni dodatni amandmani, ponovo će biti shodno pravilu 37 stavovi 1-4.

Pravilo 39: Potpisivanje zakona usvojenih u Skupštini

Zakoni usvojeni od strane Skupštine, bilo na drugom ili trećem razmatranju, potpisuju se od strane predsednika Skupštine u roku od 10 radnih dana, ali ne pre roka pravila 40.1. Zatim se dostavljaju specijalnom predstavniku generalnog sekretara Ujedinjenih nacija (SPGS) radi proglašenja istih. Zakoni stupaju na snagu danom proglašenja od strane SPGS-a, osim u slučajevima kada je zakonom drugačije propisano.

Pravilo 40: Prigovor na zakone kojima se ugrožavaju vitalni interesi zajednica

1. Prema odredbama Pravila 37, 38 svaki poslanik Skupštine podržan od pet ili više poslanika, može podneti predsedništvu predlog u roku od 48 časova po usvajanju zakona od strane Skupštine, tvrdeći da pomenuti zakon ili njegove specifične odredbe ugrožavaju vitalne interese zajednice. Predlog treba da sadrži obrazloženo tumačenje navedenih povreda. Predlog se može bazirati na to da su zakon ili njegove određene odredbe diskriminirajuće prema toj zajednici, pogoršavaju njihova prava shodno Poglavlju 3 ustavnog okvira o privremenoj samoupravi (ljudska prava) ili Poglavlju 4 (prava zajednica i njihovih članova), ili su u ozbiljnoj suprotnosti sa sposobnošću zajednice za očuvanje i izražavanje etničkog, kulturnog, religioznog i jezičkog identiteta.
2. Predsedništvo traži od predlagača zakona ili odredbi da obezbedi validne dokaze u roku od tri (3) dana. Istovremeno, predsedništvo će tražiti od sponzora i prigovarača da odrede po jednog predstavnika koji bi ih po potrebi zastupao na specijalnom panelu predviđenim narednim stavom. Međutim, predsedništvo će učiniti napore da na prvoj instanci podnese Skupštini konsenzualni predlog u roku od pet dana po dobijanju odgovora od sponzora.
3. Ukoliko predsedništvo ne uspe da podnese predlog konsenzusom u periodu od pet dana, ovo pitanje preuzima specijalni panel od tri člana, sastavljen od predstavnika predlagača i prigovarača i jednog člana, koji će predsedavati panelom, određenog od strane Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara (SPGS) Ujedinjenih Nacija, koji će uzeti u nadležnost pitanje. U roku od pet dana panel donosi odluku preporučujući Skupštini da odbaci zakon ili određenu odredbu, ili da usvoji zakon

sa izmenama predloženim od strane Skupštine. Panel će doneti odluku većinom glasova svojih članova.

4. Skupština odlučuje da li će prihvatiti konsenzualni predlog predsedništva ako je takav predlog dat, ili preporuke panela. U ovoj fazi neće se prezentovati druge izmene, osim onih od strane predsedništva (prethodni stav 2.) ili od strane panela (prethodni stav 3.). Ukoliko Skupština odbija konsenzualni predlog predsedništva ili preporuku panela, ili prihvati predlog predsedništva ili preporuku panela o odbijanju predloga, prethodno usvojeni zakon od strane Skupštine će stupiti na snagu.

POGLAVLJE XI

SKUPŠTINSKE KOMISIJE

Pravilo 41: Funkcionisanje komisija

1. O broju i strukturi komisija odlučuje Skupština, na predlog Predsedništva.
2. Komisije su dužne da učestvuju na raspravama iz svoje nadležnosti bez odlaganja. Komisije su dužne da preporuča Skupštini konačne odluke koje oni donose samo u okviru svoje nadležnosti. Ipak oni mogu razmatrati druga pitanja koja spadaju unutar njihovih dužnosti.
3. Dok se pravilima kojima se reguliše rad komisija ne utvrdi drugačije, za rad komisije primenjuju se odredbe poslovnika.

Pravilo 42: Imenovanje predsednika i potpredsednika komisija

1. Ministar Vlade ne može da bude član skupštinskih komisija.
2. Nijedan poslanik ne može da bude predsednik više od jedne komisije.
3. Predsedništvo će odrediti prava svake parlamentarne grupe zastupljene u Skupštini da imenuje predsednike i potpredsednike komisija.
4. Parlamentarne grupe nominiraju predsedavajuće za raznovrsne komisije u skladu sa sporazumom koji je donešen od strane predsedništva. O postizanju sporazuma između parlamentarnih grupa za podelu funkcija za predsednike komisija, predsednik treba da ima u obzir zastupljenost parlamentarnih grupa.
5. Izuzev većinske zajednice, nominacija za položaj predsednika komisije za prava i interese zajednice biće obavljeno od predstavnika parlamentarne grupe jedne zajednice.

Pravilo 43: Sednice komisije

1. Sednice komisije saziva predsednik komisije ili jedan od ovlašćenih potpredsednika u skladu sa rasporedom koji je donet od strane predsedništva, osim kada predsednik Skupštine odlučuje o održavanju sednice.

2. Predsednik ili jedan od ovlašćenih podpredsednika je dužan da sazove sednicu za drugi datum, ako to zatraži jedna trećina članova komisije.
3. Dan održavanja i dnevni red sednice utvrđuje predsednik ili jedan od ovlašćenih podpredsednika, osim ako je komisija o tome prethodno drugčije odlučila. Dnevni red se saopštava članovima komisije ne kasnije od četiri radna dana pre održavanja sednice. Dnevni red se može preinačiti odlukom komisije.
4. Komisija, ako je potrebno, sastaje se najmanje jednom u dve nedelje.

Pravilo 44: Komisije – ostale odredbe

1. Sednice skupštinskih komisija u principu su javne, osim u slučajevima kada jedna komisija:
 - a) raspravlja o bezbednosnim pitanjima na Kosovu koje su i u nadležnosti SPGS;
 - b) raspravlja o detaljima komercijalnih ugovora koji obuhvataju i PIS i treću stranku kada se raspravlja o poverljivim komercijalnim pitanjima; ili
 - c) priprema izrade preporuka, uključujući i izradu bilo kakvog drugog odgovarajućeg izveštaja za Skupštinu.
 - d) kao i u drugim slučajevima kada to smatra potrebnim komisija.
2. U postupku razmatranja nacrt zakona, komisije pozivaju predlagače nacrt zakona da prisustvuju njihovim sednicama.
3. Komisije mogu angažovati eksperte u saglasnosti sa proceduralnim i finansiskim upustvima izdate od strane predsedništva.
4. Komisija može pozvati i druga lica ili predstavnike institucija ili građanskog društva da prisustvuju na sastancima komisije.
5. Komisije mogu pozvati bilo koje od ovih lica ili organa da pruže dokaze i dokumenta.
6. Komisije mogu održavati zajedničke sastanke sa drugim komisijama Skupštine, a jedna komisija može davati informacije i potrebna dokumenta i drugoj komisiji na njen zahtev.
7. Odredbe o autoritetu predsednika Skupštine važe istovremeno i za predsednike komisija. Predsednik komisije je dužan da zakaže sastanak u najkraćem roku, **ako** to zatraže predsednik Skupštine, predsedništvo, parlamentarna grupa ili jedna trećina članova komisije.
8. Jedan predstavnik Vlade se mora uvek pozvati da učestvuje na sastancima komisija.
9. Komisija može, predlogom jedne grupe ili jedne trećine njenih prisutnih članova, odlučiti da se član Vlade pozove. Članovi Vlade imaju pravo da diskutuju u bilo koje vreme, na sednicama komisije.

Pravilo 45: Javna saslušanja

1. Komisija može na svojim sednicama da pozove eksperte državnih organizacija, i druga stručna lica koja mogu dati informacije iz nadležnosti komisija.
2. Komisija može diskutovati sa licima koje pružaju informacije sve dok to bude potrebno da se razreši neko pitanje.
3. Komisija će lica koja budu pozvana da učestvuju u njenom radu, prethodno obavestiti o kojim pitanjima trebaju da diskutuju.

Pravilo 46: Izveštaji

1. Komisija o svom radu, po pravilu, pismeno će obavestiti Skupštinu. Izveštaji odgovorne komisije koja izveštava mogu se dopuniti usmeno od strane predsednika odgovorne komisije koja izveštava ili člana, odnosno izvestioca koji je određen od strane komisije.
2. Izveštaji sadrže preporuke komisija uz predloge, razloge i suprotna mišljenja.

Pravilo 47: Odgovorna izvestilačka komisija

1. Skupština odlukom određuje jednu od funkcionalnih komisija kao odgovornu komisiju da izveštava o nacrtu zakona. U tom slučaju primenjuju se odredbe pravila 41.
2. Osnovni zadatak odgovorne komisije koja izveštava je da razmatra nacрте zakona ili dostavljene predloge, raspoređivanje amandmana, preporuka kao i utvrđivanje protivurečnih amandmana.
3. U skladu sa njenim koordinacijskim dužnostima između komisija, Odgovorna izvestilačka komisija prima najmanje dve nedelje pre drugog razmatranja predloge i izveštaje o već izvršenom radu od strane ostalih komisija i poslanika.
4. Jedino odgovorna komisija koja izveštava je nadležna da dostavi izveštaj Skupštinu o određenom nacrtu zakona.
5. Izveštaj sadrži predloge komisije koja izveštava o kojima će Skupština odlučivati na plenarnoj sednici kao i drugi deo, razloge i suprotna mišljenja i komentare odgovornih komisija.
6. Izvestioc ili predsednik odgovorne komisije koja izveštava iznosi rad i rezultate komisije pred Skupštinom.

Pravilo 48: Glavne i funkcionalne komisije

1. Glavne komisije Skupštine su: komisija za budžet i komisija za prava i interese zajednice. Specifične odredbe koje se odnose na komisiju za budžet su predviđene pravilom 51, dok su specifične odredbe komisije za prava i interese zajednica predviđene pravilom 52.
2. Skupština osniva:
 - i. ad hoc komisiju o poslovanju Skupštine, shodno stavu 4 pravilu 3;

ii. i sledece funkcionalne komisije:

1. Komisija za budžet i finansije
 2. Komisija za prava i interesa zajednica i povratka iseljenih
 3. Komisija za pravosudna pitanja, zakonodavstvo, i Ustavni okvir, polnu ravnopravnost, javne peticije i predstavke,
 4. Komisija za međunarodnu saradnju i evroatlanske integracije
 5. Komisija za obrazovanje, nauku, tehnologiju, kulturu, omladinu i sport
 6. Komisija za ekonomiju, trgovinu, industriju, energiju, transport i telekomunikaciju
 7. Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, seoski razvoj i prostorno planiranje
 8. Komisija za zdravstvo, rad i socijalno staranje i nestala lica
 9. Komisija za javne službe, lokalnu službu i medije
 10. Komisija za reagovanje u vanrednim situacijama
 11. Mandatna i imunitetna komisija
3. Delokrug i odgovornost svake pojedine komisije utvrđuju se posebnim aktom Skupštine.
 4. Skupština utvrđuje broj funkcionalnih komisija i njihovih članova na predlog predsedništva. Poslanik Skupštine u načelu može biti član samo jedne komisije.
 5. Sastav svih funkcionalnih komisija treba da reflektuje raznolikost sastava Skupštine. Ako parlamentarna grupa koja je predstavljena u Skupštini nema sedište u funkcionalnoj komisiji, imaće pravo da pošalje svog poslanika da prati rad sednice tih komisija.
 6. Parlamentarne grupe imenuju članove komisije i njihove potkomitete.
 7. Predsednik imenuje slobodne članove Skupštine kao članove komisije, koji aktivno sudeluju na sednicama funkcionalne komisije bez prava glasa.
 8. Osim predsednika, sve komisije, bilo da su glavne ili funkcionalne, treba da imaju po dva potpredsednika, koji pripadaju različitim parlamentarnim grupama od predsednikove, gde najmanje jedan od potpredsednika treba da bude iz druge zajednice u odnosu na predsednikovu zajednicu.
 9. Službe predsednika i potpredsednika komisija određuje predsedništvo, od parlamentarnih grupa zastupljenih u Skupštini, po postupku predviđenom u pravilu 42.
 10. Skupština imenuje članove komisija na osnovu predloga predsedništva, osim u slučaju komisije za prava i interese zajednica, za koju je predviđena posebna odredba u pravilu 52. Predsedništvo će voditi računa, onoliko koliko je moguće, da zastupanje u bilo kojoj komisiji bude proporcionalno njihovoj zastupljenosti u Skupštini, uključujući i poslanike imenovane za predsednike ili potpredsednike.

Pravilo 49: Podkomisije

1. Svaka komisija u cilju svog efikasnijeg rada može od svojih članova da osnuje komisije za specifične poslove. Predsedništvu se dostavlja lista potkomisija sa njihovim članova.

2. Za osnivanje potkomisije je potrebna podrška dve trećine članova komisije.
3. Dve ili više stalnih komisija treba da budu ovlašćeni da mogu da zahtevaju osnivanje zajedničke potkomisije u vezi pitanja od zajedničkih interesa. Formiranje zajedničkog potkomisije treba da podrži predsedništvo.
4. Parlamentarne grupe će predložiti članove potkomisije. Samo u posebnim slučajevima se može nominovati drugi član, koji osniva potkomisiju a nije član komisije i o tome se obaveštava predsedništvo Skupštine.
5. Prilikom osnivanja potkomisija uzima se u obzir odnos snaga parlamentarnih grupa. Na zahtev, svaka parlamentarna grupa treba da bude predstavljeno sa najmanjem jednim članom u potkomisiji.
6. Potkomisija će sprovoditi aktivnosti koje su u njenoj nadležnosti i poslove iz delokruga zbog kojeg su potkomisije i osnovane.
7. Potkomisija o svom radu izveštava komisiju.

Pravilo 50: Istražna i ostale skupštinske komisije

1. Skupština može da formira ad hoc komisiju sa punim ovlašćenjima funkcionalne komisije radi obavljanja istrage o posebnim pitanjima. Ako Skupština donosi odluku o osnivanju takve komisije, ona uključuje:
 - a) Sastav članova komisije mora biti u skladu sa pravilom 42; i
 - b) Kada Skupština identifikuje posebno pitanje, ona ovlašćuje komisiju da pozove bilo kojeg zvaničnika Kosova da svedoči pred komisijom. Skupština utvrđuje postupak i trajanja mandata za koje će takva komisija služiti, a utvrđuje i moguće troškove rada komisije.
2. Po potrebi Skupština može da formira i druge komisije za obavljanje određenih poslova iz svog delokruga.

Pravilo 51: Komisija za budžet i finansije

1. Komisija za budžet ima 12 članova, uključujući i predsednika i dva podpredsednika. Zastupljenost parlamentarnih grupa na komisijama, uključujući predsednika i potpredsednike, treba da reflektuje, koliko je to moguće, njihovu ukupnu zastupljenost Skupštine kao celine.
2. Komisija za budžet imaće opštu nadležnost da razmatra:
 - a) Budžetska i finansijska pitanja;
 - b) Godišnji budžet PIS, u skladu sa pravilom 35, stav 10; i
 - c) Moguće budžetske implikacije za prvu i naredne godine koje nosi nacrt zakona i daje preporuke odgovarajućoj funkcionalnoj komisiji ili Skupštini, tamo gde je to potrebno.
3. Komisija za budžet će takođe biti odgovorna za kontrolu godišnjih izveštaja i finansijskih pregleda konsolidovanog fonda Kosova u vezi sa budžetom privremenih

institucija samouprave i druge izveštaje o finansijskim kontrolama rada Skupštine, predsednika, Vlade, ministara ili drugih aktivnosti privremenih institucija samouprave, koje neposredno ili posredno podržava konsolidovani budžet Kosova. Komisija za budžet podnosi izveštaje Skupštini o svojim nalazima povremeno i Skupština treba da raspravlja o tim izveštajima.

Pravilo 52: Komisija za prava i interese zajednica

1. Komisija za prava i interese zajednica sastoji se od po dva člana iz svake Kosovske zajednice koja je zastupljena u Skupštini, i zajednica koja je zastupljena u Skupštini samo sa jednim članom, ona će u komisiju biti predstavljena tim članom.
2. Sastav članstva na način određen u stavu 1 uključuje predsednika, koji se predlaže iz jedne parlamentarne grupe koja predstavlja drugu zajednicu osim većinske zajednice, i dva potpredsednika izabranih na način predviđen u stavu 3, pravila 42.
3. Prilikom razmatranja predloženih zakona, komisija većinom glasova svojih članova može odlučiti o izjašnjavanju u vezi za predloženim zakonom, kako bi se obezbedilo da se prava i interesi zajednica adekvatno tretiraju. Takvo izjašnjavanje upućuje se prema potrebi odgovarajućoj funkcionalnoj komisiji Skupštine ili samoj Skupštini, i mora se podneti u roku od dve nedelje posle prvog razmatranja u Skupštini.
4. Predsedništvo Skupštine, (glavna ili funkcionalna komisija Skupštine) ili grupa od 10 ili više poslanika Skupštine može se obratiti komisiji radi dobijanja konsultativnog mišljenja o određenom pitanju.
5. Kada jedan član predsedništva podnese zahtev za dobijanje mišljenja od komisije, u skladu sa stavom 11 pravila 35, komisija može odlučiti o davanju preporuka u vezi sa nacrtom zakona, ako se za to složi većina članova komisije, a svaka takva preporuka treba da se uruči najkasnije u roku od dve nedelje posle prvog razmatranja.

Pravilo 53: Nadležnosti komisija za nadzor nad sprovođenjem zakona

1. U okviru svog delokruga svaka komisija nadležna je da nadzire sprovođenje zakona od strane odgovarajućeg ministarstva ili Vlade Kosova.
2. Odgovarajuće ministarstvo podnosi izveštaj odgovarajućoj komisiji u vezi sa sprovođenjem zakona bez prethodnog zahteva, najmanje jednom godišnje.
3. U cilju vršenja gore pomenute nadležnosti, komisije:
 - a) Vrše nadzore i studije o efikasnosti zakona na snazi o pitanjima iz svog delokruga, ocenjuju njihovo sprovođenje i predlažu mere u konkretnim slučajevima;
 - b) Pripremaju listu koja između ostalog sadrži:
 - i. datum proglašenja zakona
 - ii. datum njegovog objavljivanja u službenom listu
 - iii. listu sa odredbama zakona koje treba da budu sprovedeni od strane Vlade
 - iv. listu odluka Vlade za sprovođenje ovih odredaba
 - c) Vrše kontrolu nad ukupnom delatnošću odgovarajućih ministarstava,

- d) jednom godišnje podnose izveštaj na plenarnim sednicama Skupštine.
4. Ako Ministarstvo ne podnese izveštaj ili ako se njegov izveštaj smatra nedovršenim, na zahtev jedne trećine prisutnih članova komisije pitanje se stavlja na dnevni red sledeće plenarne sednice.

POGLAVLJE XII **UPOTREBA JEZIKA U SKUPŠTINI**

Pravilo 54: Upotreba jezika na sednicama

Sednice Skupštine i komisija održavaju se na albanskom i srpskom jeziku, obezbeđivanjem adekvatnog prevoda po potrebi. Poslanici Skupštine koji nisu iz albanske i srpske zajednice mogu u Skupštini i u svojim komisijama koristiti svoj jezik. U takvim slučajevima za ostale poslanike Skupštine ili komisija, obezbediće se prema potrebi prevod na albanskom i srpskom jeziku.

Pravilo 55: Jezik koji se koristi u dokumentima

1. Sva službena dokumenta Skupštine izrađuju se na albanskom i srpskom jeziku, uz obezbeđivanje prevoda prema potrebi. Skupština će nastojati da zvanične dokumente pripremi ne samo na albanskom i srpskom, već i na jezik zajednice kome je dokumenat namenjen. Poslanici Skupštine iz takvih zajednica mogu podneti dokumente na svom jeziku da bi se razmotrili od strane Skupštine i njenih komisija. U takvim slučajevima, prema potrebi, obezbediće se prevod na albanskom i srpskom jeziku za druge poslanike Skupštine ili komisije.
2. Transkript sa sednice Skupštine sadrži svaku diskusiju samo na jeziku diskutanta.

POGLAVLJE XIII

Pravilo 56: Administracija Skupštine

1. Administracija Skupštine je odgovorna za pružanje stručne, administrativne i tehničke pomoći i za potrebe Skupštine, predsedništva, komisija, parlamentarnih grupa i poslanika.
2. Organizacija rada službi administracije uređuje se posebnim aktom koji, na predlog sekretara, usvaja predsedništvo.
3. Sekretar rukovodi administracijom Skupštine, koji je potčinjen predsedništvu.

POGLAVLJE XIV **ODNOSI SA SPGS**

Pravilo 57: Odnosi sa SPGS-a

Specijalnom predstavniku generalnog sekretara dostavljaju se sve agende i dokumenti koje se istovremeno dostavljaju i poslanicima. Specijalni predstavnik generalnog sekretara ili njegov predstavnik može da učestvuje na plenarnim zasedanjima Skupštine i da se obrati Skupštini prema prethodnom dogovoru.

POGLAVLJE XV **IZMENA POSLOVNIKA SKUPŠTINE**

Pravilo 58: Izmena Poslovnika

1. Predsedništvo stalno razmatra poslovnik i povremeno može predložiti Skupštini izmene za koje smatra da su potrebne.
2. Predlog za izmenu poslovnika može da podnese Predsedništvu svaki poslanik podržan od strane najmanje deset (10) drugih poslanika.
3. Odluku za izmenu i dopunu poslovnika donosi Skupština, većinom glasova prisutnih poslanika.
4. Do donošenja novog poslovnika, Skupština radi po starom poslovniku.

Pravilo 59: Postupak za izmenu ustavnog okvira

Uz podršku dve trećine (2/3) poslanika Skupštine, shodno ustavnom okviru, (Poglavlje 14.3), Skupština Kosova pokreće postupak za izmenu ustavnog okvira.

POGLAVLJE XVI **RASPUŠTANJE SKUPŠTINE**

Pravilo 60: Raspuštanje Skupštine

1. Svaki predlog za Skupštinu, kojim SPGS zahteva raspuštanje Skupštine prema uslovima iz stava 8.1. (b) ustavnog okvira o privremenoj samoupravi, mora se dostaviti predsedniku Skupštine, koji vrši neophodne pripreme za raspravu u Skupštini u roku od pet (5) radnih dana.
2. Ne prejudirajući nadležnosti SPGS, najmanje dve trećine člana Skupštine mogu zatražiti od SPGS da raspusti Skupštinu. Takav zahtev saopštava SPGS predsedniku Kosova.

POGLAVLJE XVII **TUMAČENJE PRAVILA POSLOVNIKA**

Pravilo 61: Odstupanje od poslovnika

O odstupanju od poslovnika može odlučiti Skupština dvotrećinskom većinom prisutnih poslanika Skupštine, osim ako je to u suprotnosti sa odredbama Ustavnog okvira.

Pravilo 62: Tumačenje poslovnika

Ako postoje nedoumice u toku jednog zasedanja Skupštine u vezi sa tumačenjem poslovnika, predsednik Skupštine ili jedan član predsedništva donosi odluku u vezi sa pitanjima o kojima je reč. Predsednik ili jedan član predsedništva može odlučiti dali da uputi pitanje predsedništvu.

POGLAVLJE XIV **ZAVRŠNE ODREDBE**

Pravilo 63: Nezavršeni poslovi

Na kraju mandata Skupštine svi preuzeti poslovi smatraju se izvršenim. U vezi sa ovim izuzetak čine sprovođenje zakona usvojenih u Skupštini, postupak njihovog proglašenja kao i peticije i poslovi za koje nije neophodno mišljenje Skupštine.

Pravilo 64. Stupanje na snagu

Ovaj poslovnik stupa na snagu danom usvajanja u Skupštini. Stupanjem na snagu ovog poslovnika prestaju da važe privremene odredbe. Nakon usvajanja poslovnik će se objaviti u službenom listu Kosova.

Pravilo 65: Prilozi Poslovnika

Sastavni deo ovog poslovnika su sledeći prilozi:

1. Kodeks ponašanja za poslanike Skupštine.
2. Dodatna prava poslanika.

Br. 02/53
20 maj 2005

Predsednik Skupštine Kosova

akademik Nexhat Daci

PRILOG Br. 1.

KODEKS PONAŠANJA ČLANOVA SKUPŠTINE

Opšta načela

1. Poslanici su dužni da se pridržavaju zakona i da u svim prilikama deluju u skladu sa poverenjem koju im je dao narod, imajući u vidu posebno sledeća načela:
 - (a) Samopožrtvovanje. Poslanici donose odluke koje su isključivo u opštem ineteresu. Oni ne mogu donositi odluke o finansijskim ili drugim materijalnim koristima za sebe, svoje porodice ili svoje prijatelje.
 - (b) Moralni integritet. Poslanici ne mogu imati finansijskih obaveza prema pojedincima ili organizacijama koje mogu uticati na obavljanje svojih službenih zadataka.
 - (c) Objektivnost. Poslanici mogu donositi odluke samo na osnovu zasluga i opšteg interesa u toku vršenja javnih funkcija, uključujući javna imenovanja, objavljivanje dobitnika po ugovorima ili preporuke pojedinaca za nagrade i subvencije.
 - (d) Odgovornost. Poslanici snose odgovornost za svoje odluke i treba da se podvrgnu pažljivoj samokontroli koja odgovara njihovoj funkciji.
 - (e) Iskrenost. Poslanici treba da budu što iskreniji prilikom donošenja odluka ili preduzimanja akcija. Oni treba da obrazlože svoje odluke i da ograniče davanje informacija, osim kada to izričito zahteva opšti interes.
 - (f) Poštenje. Poslanici su dužni da se izjasne o svakom privatnom interesu koji može biti relevantan za njihove javne dužnosti i treba da preduzmu potrebne korake za rešavanje eventualnih sporova radi zaštite opšteg interesa.
 - (g) Sposobnost za rukovodjenje. Poslanici rukovodjenjem i konkretnim primerima treba da obezbede ostvarivanje ovih načela.

Usmena izjava o ličnim interesima pre učešća na sednicama Skupštine ili komisija.

2. Kada poslanik Skupštine ili član uže porodice ima lični finansijski interes za određeno pitanje koje se razmatra u Skupštini ili u nekoj od komisija u kojoj je on ili ona član, on ili ona je dužna da o tome da javnu izjavu pre učešća na sednici na kojoj se raspravlja o tom pitanju.
3. To važi i u situacijama kada član očekuje finansijski interes od određenog pitanja i ako on ili ona možda nemaju interes u vremenu održavanja sednice.

Ograničenje pri glasanju

4. Iako se izjava daje u skladu sa prethodnim stavovima 2 i 3, poslanik nema pravo glasa po pitanju čija odluka može rezultirati finansijskim koristom za njega, koju neće primiti šira kategorija osoba koje nisu poslanici Skupštine ili rođaci poslanika Skupštine.

Zabrana plaćenog propagiranja u Skupštini

5. Poslanik Skupštine ne može propagirati ili pokrenuti bilo kakvo pitanje na sednicama Skupštine ili njenih komisija kako bi za uzvrat dobio novac ili drugu korist u naturi, bilo direktno ili indirektno. To isto važi ako je novac ili drugu korist primio član njegove/njene uže porodice.

Registar interesa poslanika

6. Bez prejudiciranja zahteva iz stava 2. i 3. o davanju usmene izjave o bilo kom ličnom finansijskom interesu pre učešća u raspravi o određenom pitanju u Skupštini ili u nekoj od komisija Skupštine, poslanici će takođe pismeno obavestiti predsednika Skupštine o svim finansijskim koristima koje imaju ili ih mogu imati oni ili članovi njihove uže porodice u sledećim kategorijama:
 - (a) Zaposlenje, trgovina, profesija ili struka (pored članstva u Skupštini) za koje se dobija naknada ili poslanik ima finansijski interes;
 - (b) Upravljanje javnim ili privatnim preduzećima za koje se dobija naknada (i ako se plaća preko nekog zavisnog preduzeća);
 - (c) Ugovori o konsultantskim, zastupničkim ili drugim uslugama, van ranije izjavljenih zanimanja;
 - (d) Ugovori za novinarstvo, drugi napisi, predavanja i td.;
 - (e) Pokloni, uključujući gostoprimstvo i putovanja iznad vrednosti koju određuje predsednik Skupštine, koje se odnose na njihove privilegije kao članove Skupštine;
 - (f) Finansijsko pokroviteljstvo kandidata za skupštinske izbore, pored podrške od političke partije, koalicije ili građanske inicijative koju poslanik predstavlja, koja nadmašuje 25% troškova izborne kampanje za izbor kandidata;
 - (g) Finansijska podrška poslaniku Skupštine, pored podrške od političke stranke, koalicije ili inicijative građana koju poslanik predstavlja.
7. Pismena izjava će se dostaviti Kancelariji predsednika Skupštine u roku od 30 dana pre održavanja inauguralne sednice Skupštine, a obnavlja se u roku od 30 dana od dana nastupanja eventualnih materijalnih promena.

PRILOG BR. 2

Dodatna prava poslanika

Pravilo 1: Dodatna prava poslanika

1.1. U trenutku verifikacije mandata, poslanik stiče sva prava koja treba da uživa kao poslanik, uključujući i dodatna prava radi obezbeđivanja uslova za uspešno vršenje svojih funkcija.

Dodatna prava uključuju:

- a) Pravo na nadoknadu mesečnih primanja
- b) Pravo na dodatnu nadoknadu dohotka
- c) Pravo na pokriće troškova boravka i putovanja poslanika u zemlji i inostranstvu
- d) Pravo na korišćenje usluga službi Skupštine
- e) Pravo na informisanje
- f) Pravo na posedovanje lične dokumentacije za identifikaciju.

Pravilo 2: Pravo na nadoknadu mesečnih primanja

2.1. Od trenutka verifikacije mandata, poslaniku pripada mesečni lični dohodak, čiju visinu utvrđuje Predsedništvo Skupštine na osnovu predloga Komisije za budžet

2.2. Nakon redovnog isteka mandata, poslaniku pripada mesečni lični dohodak utvrđen pravilom 2.1., ukoliko se za to vreme ne vrati na radno mesto na kome je radio pre izbora za poslanika, ili na drugo podobno radno mesto.

2.3. Izuzetno iz gornjeg stava, poslaniku kome je prestao mandat prema Poslovniku Skupštine (pravilo 10, tačke 1- 5, kao i na osnovu njegove ostavke) ne pripada mesečni lični dohodak.

2.4. U slučaju prestanka mandata poslanika zbog smrti, porodici pokojnog poslanika pripada novčana nadoknada u visini dvomesečnog ličnog dohotka, kao i lični dohodak u visini koja je utvrđena pravilom 2.1. u trajanju od jedne kalendarske godine od dana prestanka mandata.

Pravilo 3: Dodatne nadoknade dohotke

3.1. Pored mesečnog ličnog dohotka utvrđenog pravilom 2.1., poslaniku pripadaju i dodatna primanja za učešće na sednicama Skupštine, za rad u komisijama Skupštine i durgim telima van njegove redovne delatnosti.

3.2. Posebnom odlukom Predsedništva Skupštine, poslaniku pripadaju dodatna primanja za učešće na svakoj sednici Skupštine.

3.3. Za neopravdani izostanak na sednici Skupštine, poslaniku ne pripada dodatna nadoknada za tu sednicu, predviđena pravilom 3.2.

3.4. Poslaniku se plaća dodatna nadoknada za učešće u radu komisija za svaku sednicu komisije.

3.5. Nadoknada iz tačke 3.4. Poslaniku će pripasti proporcionalno sa njegovom učešću u radu Komisije u toku meseca.

3.6. Odlukom u visini mesečnog ličnog dohotka i dodatnih nadoknada donosi Predsedništvo Skupštine na predlog Komisije za budžet.

3.7. Predsednici parlamentarnih grupa primaju posebnu nadoknadu koja se utvrđuje posebnom odlukom Predsedništva Skupštine.

3.8. Članovi komisije će biti isplaćeni za rad u komisiji, za svaku komisiju ponaosob.

3.9. Odluku o visini mesečnih primanja i dodatnih naknada donosi Predsedništvo Skupštine, na predlog Komisije za budžet.

Pravilo 4: Primanja članova Predsedništva Skupštine

4.1. Članovima Predsedništva Skupštine, pored redovnog mesečnog ličnog dohotka poslanika, pripadaju i dodatna primanja za rad u Predsedništvu Skupštine.

4.2. Za redovno učešće na sednicama Predsedništva, plenarnim zasedanjima Skupštine i u radu komisija, članovima Predsedništva pripada i dodatna nadoknada .

4.3. Članovima Predsedništva koji neopravdano odsustvuju na sednicama Predsedništva, plenarnim zasedanjima Skupštine ili sednicama komisija čiji su članovi, ne pripada nadoknada iz pravila 4.2.

4.4. Odluku o visini dodatne nadoknade članova Predsedništva, donosi Predsedništvo na predlog Komisije za budžet.

Pravilo 5: Nadoknada za rad poslanika van redovne delatnosti u Skupštini

5.1. Poslaniku koji je angažovan na obavljanju drugih poslova van njegove redovne delatnosti i obaveza kao poslanika, pripada materijalna nadoknada, koja se utvrđuje posebnom odlukom Predsedništva, srazmerno vrednosti obavljenog posla.

Pravilo 6: Pravo na pokriće putnih i troškova boravka poslanika u zemlji i inostranstvu

6.1. Poslaniku koji boravi u inostranstvu ili u zemlji, van svog prebivališta, pojedinačno ili u sastavu delegacije koja predstavlja Skupštinu ili njena tela, pripada nadoknada troškova boravka i putovanja, kao i dnevnic.

6.2. Nadoknada troškova putovanja, boravka kao visina dnevnica utvrđuju se prema važećim standardima privremenih institucija na Kosovu (PISK) na osnovu posebne odluke Predsedništva Skupštine.

Pravilo 7: Pravo na korišćenje usluga skupštinskih službi

7.1. Svi poslanici Skupštine imaju pravo da koriste sve usluge postojećih službi Skupštine, uključujući zgradu, stručne službe Skupštine, kompjuterske usluge, internet i druge elektronske usluge, bibliotekarske, prevodilačke i prevozne usluge i dr.

7.2. Usluge iz tačke 7.1. ovog pravila mogu se koristiti preko Sekretarijata Skupštine, uz prethodno obaveštenje o svakom zahtevu pojedinačno.

Pravilo 8: Pravo na informisanje

8.1. Svaki poslanik Skupštine ima pravo da bude informisan o radu Skupštine i da izrazi svoje mišljenje o pojedinim pitanjima. Mišljenja se mogu izražavati rukovodstvu Skupštine neposredno, postavljanjem pitanja ili kroz raspravu na Skupštini.

Pravilo 9: Pravo na posedovanje lične dokumentacije za identifikaciju

9.1. Sekretarijat Skupštine je dužan da svakom poslaniku obezbedi dokument za identifikaciju.

9.2. Dokument sadrži elementarne podatke o poslaniku, Skupštini Kosova, kao i kratak tekst njegovog prava za ulazak i kretanje u institucije Kosova i druge javne ustanove.

9.3. Poslaniku se obezbeđuje i posebna knjižica o imunitetu.

UNITED NATIONS
United Nations Interim
Administration Mission
in Kosovo

NATIONS UNIES
Mission d'Administration
Intérimaire des Nations
Unies au Kosovo

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
SKUPŠTINA KOSOVA
ASSEMBLY OF KOSOVO

Skupština Kosova

Na osnovu Poglavlja 9.1.26 (f) Ustavnog Okvira i Pravila 4.4 Poslovnika Skupštine, na predlog Komisije za izradu Poslovnika, Skupština Kosova je na Plenarnoj sednici od 20.05.2005.god. donela

O D L U K U

1. Usvaja se Poslovnik Skupštine Kosova.
2. Ovlašćuje se Komisija za Poslovnik Skupštine da uradi jezičku i pravnu standardizaciju teksta Poslovnika i da ga izda u obliku brošure za sve poslanike.

Predsednik Skupštine Kosova,
Akademik Nedžad Daci, s. r.

Br. 02 – 456 / 05
20.maja 2005.godine.

Dostavlja se:

- Poslasticima Skupštine,
- Osoblju administracije i
- Arhivu Skupštine.

O D L U K U

O izmenama i dopunama Poslovnika Skupštine

I. Usvajaju se sledeće izmene i dopune Poslovnika Skupštine od 20. maja 2005. godine:

Pravilo 22: Red na sednicama Skupštine

Stav 4. zamenjuje se sledećim tekstem:

4. Plenarne sednice Skupštine obično se održavaju dva puta mesečno. Plenarna nedelja počinje obično u četvrtak a završava se u petak. Predsedništvo može da odstupi od tog redu uvek kada to smatra potrebnim.

Pravilo 23: Dnevni red

Stavovi 1. i 2. menjaju se i glase:

1. Predsedništvo priprema predlog dnevnog reda za plenarnu sednicu Skupštine koji odmah stavlja na raspolaganje poslasticima Skupštine.
2. Na početku plenarne sednice ovaj predlog dnevnog reda smatraće se usvojenim, osim ako jedna ili više parlamentarnih grupa, ili šest (6) poslanika Skupštine podnose predsedniku amandman u pisanom obliku, koji se stavlja na glasanje.
3. Ako bilo koji poslanik, i u bilo koje vreme, smatra potrebnim da se izvrši izmena dnevnog reda kako bi se uvrstilo neko hitno pitanje, u tom slučaju on treba da predlog podnese u skladu sa pravilom 29.

Pravilo 25. Interpelacija

Celokupno pravilo se menja i glasi:

12. Jedna parlamentarna grupa može podneti zahtev za interpelaciju za raspravu o određenom pitanju u vezi sa radom Vlade ili pojedinog ministarstva.
13. Dnevni red plenarne sednice može sadržati interpelaciju koja može maksimalno trajati dva (2) sata.

14. Ukoliko više parlamentarnih grupa podnesu zahtev za interpelaciju, Predsedništvo omogućava svakoj parlamentarnoj grupi interpelaciju, prema redosledu podnošenja zahteva, na jednoj od narednih plenarnih sednica.
15. Predlog za interpelaciju podnosi se u pisanom obliku i sadrži:
 - a) Precizno formulisanje pitanja koje je predmet interpelacije;
 - b) Obrazloženje predloga;
 - c) Ime i potpis poslanika ovlašćenog od strane parlamentarne grupe.
16. Interpelacija se podnosi Predsedništvu Skupštine. Nakon prijema teksta interpelacije, Predsedništvo istu dostavlja Vladi, koja je dužna da je razmotri u roku od sedam (7). dana.
17. Interpelacija će se uvrstiti u dnevni red u roku od 7. dana od dana dobijanja odgovora od Vlade. Ako Vlada u roku propisanom u stavu 5. ne dostavlja odgovor u vezi sa interpelacijom, interpelacija se stavlja u dnevni red kao poslednja tačka dnevnog reda plenarne sednice Skupštine koja je u toku. Ako Skupština ne zasedava, u tom slučaju ona će se uvrstiti kao prva tačka dnevnog reda prve naredne plenarne sednice Skupštine. Skupština ne može odbiti da interpelaciju uvrsti u dnevni red, osim ako predlog ne ispunjava formalne uslove shodno stavu 4. ovog pravila.
18. Parlamentarna grupa koja je predložila interpelaciju ima pravo da započne raspravu u trajanju najduže do 10. minuta. Ista parlamentarna grupa ima pravo da zaključi raspravu koja ne može trajati duže od pet (5) minuta. Ostali poslanici imaju pravo da raspravljaju o pokrenutom pitanju u skladu sa Poslovníkom. Vreme predviđeno za parlamentarne grupe mora biti u skladu sa zastupljenošću u Skupštini.
19. Premijer ili ministar koji je pozvan na interpelaciju ima pravo da podnese i obrazloži stav Vlade u vezi sa pitanjem o kojoj će se voditi interpelacija.
20. Parlamentarna grupa koja je zatražila interpelaciju može zahtevati (u za to određenom vremenu) da se izglasa predlog na kraju interpelacije, pod uslovom da je predlog sadržan u prvobitnom zahtevu za interpelaciju.
21. Rasprava u okviru interpelacije ne može se nastaviti na sledećoj plenarnoj sednici Skupštine.
22. Interpelacija o istom pitanju ne može se podneti više od dva puta tokom budžetske godine.

Prvilo 26: Pitanja za Vladu na koja se daju usmeni odgovori.

Celokupno pravilo se menja i glasi:

12. Dnevni red sa svaku plenarnu sednicu Skupštine obuhvatiće i vreme za postavljanje pitanja, koje će se ograničiti na pedeset (50) minuta.
 13. Svaki poslanik Skupštine može zatražiti od člana Vlade da odgovori na određeno pitanje, pod uslovom da je to pitanje podneto u pisanom obliku u Kancelariji za predlog i predstavke, najmanje četrdeset i osam (48) časova pre održavanja sednice.
 14. Pitanje mora biti formulisano u skladu sa pravilom 22.10.
 15. Poslanik koji podnese pisano pitanje istovremeno je podnosi i usmeno tokom vremena određenog za postavljanje pitanja.
 16. Pitanje ne može trajati duže od jedne (1) minute.
 17. Odgovor na pitanje ne može trajati duže od tri (3) minute.
 18. Dopunsko usmeno pitanje može se postaviti istom članu Vlade koje ne može trajati duže od jedne (1) minute.
 19. Dopunski usmeni odgovor može se dati ali ne može trajati duže od dve (2) minute.
 20. Poslanik koji podnese pitanje u skladu sa Poslovníkom ima pravo da podnese pitanje i ako Vlada još nije pripremila odgovor.
 21. Pitanje se može postaviti premijeru, ali premijer može, prema svojoj oceni, to pitanje preneti određenom ministru.
 22. Ako na pitanje nije dat odgovor tokom dve (2) plenarne sednice, ono se objavljuje u Biltenu Skupštine.
- II. Ove izmene i dopune Poslovníka stupaju na snagu danom usvajanja.
- III. Zadužuje se Departman za pravnu i proceduralnu podršku da sačini konačan tekst Poslovníka Skupštine Kosova.

Br. 01/2234/1 Dt. 1. jun 2006. godine

**Predsednik Skupštine Kosova
Kolj Beriša**

Dostaviti:

- Poslanicima,
- Uredu premijera,
- Arhivi Skupštine.

